

ESTRATÈGIES PER A LA DEFENSA DEL DRET AL LLEURE INCLUSIU

ÍNDIX DE CONTINGUT

1. Fórmules genèriques per reclamar la vulneració d'un dret.....	3
2. Normativa que empara el dret al lleure	4
3. Casuística de vulneració del dret al lleure	6
3.1. Si us trobeu que han negat la participació del vostre fill o filla amb discapacitat en un esplai o altra activitat de lleure inclusiva	6

1. Fórmules genèriques per reclamar la vulneració d'un dret

1) Presenteu sempre per escrit la queixa, la denúncia o la reclamació. I escriviu de manera molt clara i sintètica:

- l'acció o el fet que voleu denunciar, allò que reclameu. És important que detal·leu al màxim els fets (lloc, hora, persones presents, frases, etc.). En aquest procés també es recomana que us assessoreu per part de l'associació a la què pertanyeu o organismes especialitzats, per tal que revisin el cas i puguin indicar què es pot reclamar.
- la normativa que protegeix el dret que us ha estat vulnerat (si no la coneixeu, hi ha entitats que us poden ajudar).
- detal·leu totes les vostres dades de contacte possibles i que estiguin actualitzades: nom i cognoms, DNI/NIE, domicili a efectes de notificacions, correu electrònic, mòbil i telèfon fix, en cas de tenir-ne.

2) Presenteu a l'organisme el full original, i demaneu que en segellin una còpia conforme s'ha registrat.

3) És important que comenceu per contactar amb la persona responsable i, si no en rebeu la resposta adequada, contacteu amb les persones que estan per sobre d'aquest responsable. Informeu-vos de si l'organisme que ha vulnerat dret del vostre fill o filla té recursos específics per rebre una reclamació. Són els que hauríeu d'utilitzar.

4) Si sou socis o sòcies d'alguna associació, és recomanable que li escrigueu la vostra versió dels fets. Aquesta entitat us podria ajudar a recolzar la reclamació.

5) Podeu enviar la reclamació als mitjans de comunicació. N'hi ha que estan especialitzats en el sector de la discapacitat. També podeu utilitzar les xarxes socials, sempre i quan hàgiu primer realitzat els passos previs, podent acreditar que efectivament els fets han passat (tenir la reclamació prèvia), per tal d'evitar possibles problemes d'injúries o calúmnies.

6) Existeix l'opció d'accedir als recursos judicials per a la defensa dels drets. Tot i que en la majoria dels casos, l'empresa/entitat ho solucionarà directament o bé s'anirà a mediació. També volem destacar l'existència d'una Fiscalia especialitzada en la protecció de les persones amb discapacitat.

7) Finalment, és molt important fer un seguiment de la queixa, la denúncia o la reclamació que heu presentat. És necessari preguntar a l'organisme corresponent en quin punt es troba el vostre expedient. Tingueu sempre a punt tota la documentació junta. En el moment de presentar la denúncia/queixa, és important que us informeu com funcionarà el procediment: quins seran els següents passos, per quin mitjà sereu informats/ades, quins terminis tenen per donar resposta, etc. Això facilitarà que el seguiment sigui més efectiu i evitarà perdre l'oportunitat d'anar per via judicial, si s'escau.

2. Normativa que empara el dret al lleure

Us facilitem el següent argumentari, de cara a defensar el dret dels infants i joves amb discapacitat a ser inclosos en les activitats de lleure i que no hagi d'assumir el sobrecost del monitor/a de suport, en el cas que sigui necessari, la família d'aquest infant o jove.

A un nen/a amb discapacitat no se li pot negar l'assistència a un casal d'estiu ni a cap altre activitat, sigui de la tipologia que sigui, per motiu de la seva discapacitat o de les necessitats de suport que tingui. Si passa això, estem davant d'un cas de discriminació i vulneració del dret a participar en igualtat de condicions que la resta d'infants i joves i, per tant, s'estaria incomplint el Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

Concretament l'article 7 d'aquest Decret (Dret a la igualtat), en el seu apartat 2 fa menció específica a que *Per a fer efectiu aquest dret a la igualtat, les administracions públiques han de promoure les mesures necessàries per a què l'exercici en igualtat de condicions dels drets de les persones amb discapacitat sigui real i efectiu en tots els àmbits de la vida.*

El mateix article, en el seu apartat 3 explicita que *Les administracions públiques han de protegir de manera especialment intensa els drets de les persones amb discapacitat en matèria d'igualtat entre dones i homes, salut, ocupació, protecció social, educació, tutela judicial efectiva, mobilitat, comunicació, informació i accés a la cultura, a l'esport, al lleure, així com de participació en els assumptes públics, en els termes que preveuen en aquest títol i altra normativa que sigui aplicable.* Així doncs, negar la participació d'una persona amb discapacitat és discriminatori i per tant, denunciabile.

En segon lloc, i molt lligat al primer punt, no se li pot exigir un pagament diferent a la resta de famílies perquè tornaríem a estar davant d'un fet discriminatori per motius de discapacitat i les necessitats de suport que precisa.

L'obligatorietat d'atendre a aquests infants i joves queda regulada pel **Decret 267/2016**, de 5 de juliol, de les activitats d'educació en el lleure i temps lliure en les que participen menors de 18 anys, en l'article 16. **Accessibilitat. 16.1** *Quan en les activitats que regula aquest Decret participin nens amb discapacitat, prèviament a la realització de l'activitat, l'entitat organitzadora ha de valorar els casos per ajustar la ràtio de l'equip dirigent, si és necessari, i establir si és necessari algun suport addicional.* **16.2** *Les entitats promotores o organitzadores de les activitats que regula aquest Decret, han de garantir progressivament les condicions d'accessibilitat suficients en la comunicació per tal que les persones amb discapacitat física, sensorial o intel·lectual puguin comprendre-les, gaudir-les i participar, si és necessari.*

Aquest Decret 267/2016, mencionat anteriorment, afecta tant a entitats públiques com privades. Així ho esmenta el seu article 1:

En relació amb l'àmbit d'aplicació, aquest Decret inclou qualsevol de les activitats organitzades que es desenvolupen amb menors de 18 anys fora de l'àmbit familiar i de les competències del Departament d'Ensenyament, sigui quin sigui el moviment, l'associació, l'entitat, la institució, administració, l'empresa privada o la persona física que ho organitzi (pàg. 1/11).

Objecte i àmbit d'aplicació

Aquest Decret té per objecte regular les següents activitats d'educació en l'oci i el temps lliure organitzades o promogudes per persones físiques o jurídiques, públiques o privades, en les que participin més de quatre menors de 18 anys i es desenvolupin a Catalunya... (pàg. 3/11).

També la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, d'acord amb la Llei d'Educació, parteix del principi que es tracta d'una responsabilitat de tota la ciutadania i de tots els poders públics i regula els drets i les mesures de protecció per a nens/es i adolescents, fent especial atenció als més vulnerables i als que es troben amb limitacions o barreres pel seu desenvolupament o participació.

3. Casuística de vulneració del dret al lleure

3.1. Si us trobeu que han negat la participació del vostre fill o filla amb discapacitat en un esplai o altra activitat de lleure inclusiva

Sovint un dels motius d'aquesta negativa és per la necessitat de disposar d'un monitor/a de suport. En aquest sentit, aconsellem contactar amb l'Ajuntament del municipi corresponent, per reclamar aquest dret i exigir que el cost d'aquest suport l'assumeixin des d'aquesta administració local. Cada vegada hi han més ajuntaments que tenen aquesta possibilitat, especialment en època d'estiu.

Pel que fa al tema econòmic del sobrecost que pot representar tenir més monitors i monitores, que sol passar amb alguns infants amb discapacitat. Primer de tot, hem d'apel·lar al sentit comú i a com es gestiona la diversitat en aquell casal o altra activitat i amb l'equip de monitors i monitores. I també, a vegades, segons les edats dels infants o adolescents, també hi ha determinades accions que les pot cobrir o assumir el suport entre iguals i la col·laboració d'altres companys/es del casal o l'activitat. A més, altres aspectes importants a tenir en compte:

- En el plec de condicions per contractar a l'empresa o entitat que realitza el casal o l'activitat ha de quedar explicitat l'acceptació de la diversitat com a requisit previ i que aquestes activitats seran inclusives.
- El cost dels monitors/es de suport normalment l'assumeix l'Ajuntament, si es tracta d'una activitat pública; però també ho pot assumir la mateixa entitat que gestiona l'activitat. Si finalment ho han d'assumir les famílies, es pot implicar a la totalitat de les famílies i repartir el cost, perquè si a una activitat hi ha més monitors i monitores, totes les persones participants surten beneficiades. Moltes vegades el cost repartit entre totes les famílies, acostuma a ser força insignificant. Mai ha de ser un cost assumit únicament per la família del nen o nena amb discapacitat.
- Buscar i planificar activitats inclusives i accessibles. Aquest és un aspecte molt important perquè a vegades es planifiquen activitats i sortides complicades, que no tenen en compte que tots i totes puguin participar. La situació ideal és que els nens i nenes amb discapacitat puguin participar de totes les activitats que es realitzen, i que no quedin exclosos, amb el monitor o monitora de suport, mirant com la resta de companys i companyes fan l'activitat.
- Per altra banda, a vegades ens podem trobar amb entitats de lleure que no saben com atendre la diversitat, per motiu de discapacitat, en el sí de la seva entitat. En aquest sentit, es pot contactar amb entitats de l'àmbit de la discapacitat que sovint disposen de programes per facilitar assessorament, formació en atenció a la diversitat.

Adjuntem [enllaç](#) de les principals federacions per tipologia de discapacitat, perquè us pugueu posar en contacte amb elles i demanar assessorament per aquest tema, tan adreçat a l'entitat que organitza l'activitat, com d'acompanyament a la família, en la reivindicació d'aquest dret.

Habitualment demanant reunió amb els màxims responsables de l'entitat que organitza l'activitat i amb l'Ajuntament del municipi, se solen resoldre aquestes situacions. Si malgrat fer reunions amb ells, i facilitant tot aquest argumentari, segueix persistint la negativa a que el vostre fill/a amb discapacitat pugui participar, llavors cal posar en coneixement el cas als següents contactes:

- A l'Ajuntament del municipi, especialment si tenen algun programa o àrea d'atenció a les persones amb discapacitat (feu la consulta al vostre ajuntament per comprovar si compten amb aquest servei). Així com facilitar aquesta informació al Regidor/a de qui depenguin les activitats de lleure. En el cas de Barcelona podeu dirigir-vos a l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), que us podran assessorar i acompanyar en aquest tema.
- Algunes de les entitats que organitzen activitats d'oci i temps lliure, formen part d'alguna Federació d'entitats. Així que també es pot contactar amb aquestes federacions i posar en coneixement el cas. A través d'aquest [enllaç](#) podreu consultar les principals federacions per tipologia de discapacitat.
- En funció de la resposta que donin, també es pot contactar amb el Síndic de Greuges de Catalunya i el Síndic/ca de Greuges del Municipi, en el cas que existeixi. Hi ha altres organismes específics en matèria de vulneració de drets, com l'Oficina per la No Discriminació (OND) i l'Oficina d'Atenció a la Discapacitat (OADIS), on podreu assessorar-vos i/o interposar la denúncia/queixa.
- Si després d'aquestes accions no s'ha resolt la situació de forma positiva, teniu la possibilitat d'accedir a la via judicial. Recomanem que un/a professional us assessori sobre la viabilitat de reclamar per aquesta via.

Si pertanyeu a una associació, possiblement us podran orientar sobre quin despatx us pot portar el cas, inclús hi ha associacions que tenen convenis amb despatxos específics. És important aquest pas, perquè facilita dirigir-se al o la professional especialitzat/ada per obtenir així els millors resultats.

- Finalment podeu valorar també dirigir-vos als mitjans de comunicació especialitzats del sector de la discapacitat i/o als genèrics per denunciar públicament que s'ha vulnerat un dret (podeu utilitzar l'apartat «cartes al director»). També podeu fer pressió a través de les xarxes socials, sempre i quan hàgiu primer realitzat els passos previs, podent acreditar que efectivament els fets han passat (tenir la reclamació prèvia), per tal d'evitar possibles problemes d'injúries o calúmnies.

Si voleu obtenir més informació, conèixer què fer davant de la vulneració dels drets o obtenir informació sobre els organismes d'assessorament i/o denúncia de la vulneració dels drets, us adjuntem a continuació l'enllaç de la guia pràctica per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física que s'ha elaborat des d'ECOM:

- [Versió extensa de la guia pràctica per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física.](#)
- [Versió de lectura fàcil de la guia pràctica per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física.](#)